

การรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพและความพึงพอใจ
ในการรับบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติ ในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง

Awareness of health status access to health service and satisfaction in receiving health
services of migrant workers in Phuket and Ranong

วราภรณ์ ใจคุ้มเก่า¹, สุมณี วัชรสินธุ์², สุทัศน์ โชตนะพันธ์³,
วนิดา สังยาทยา⁴, แสนสุข เจริญกุล⁵

¹สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา, ²สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา,
³กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, ⁴สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา,
⁵สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา

Waraporn Jaikumkao¹, Sumanee Watcharasin², Suthat Chottanapund³,
Wanida Sangyaya⁴, Sansuk Charoenkun⁵

¹Institute of Preventive Medicine, ²Institute of Preventive Medicine,

³Division of AIDS and STIs, ⁴Institute of Preventive Medicine,

⁵Institute of Preventive Medicine

Corresponding Author: modtanoy546@hotmail.com

Received 2024 Nov 12, Revised 2024 Dec 4, Accepted 2024 Dec 13

DOI: 10.14456/iudcj.2025.13

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการ
และความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติในจังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง
เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดบริการสาธารณสุขแก่แรงงานข้ามชาติได้อย่างเหมาะสม
ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling)
เป็นแรงงานข้ามชาติ อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและระนอง ที่สามารถสื่อสารและ
เข้าใจภาษาไทยได้ ฟังหรืออ่านภาษาของตนเองได้ และสมัครใจเข้าร่วมโครงการ การศึกษารั้งนี้
มีแรงงานข้ามชาติเข้าร่วมโครงการจำนวน 413 คน โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคม

2567 โดยใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบไปด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพและความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพ

ผลการศึกษา พบว่า แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.1 ทั้งสองเพศมีสัดส่วนมากที่สุดคือกลุ่มอายุ 25-34 ปี ร้อยละ 30.5 มีสัญชาติเมียนมา ร้อยละ 100 แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในประเทศไทยระหว่าง 1-3 ปี ร้อยละ 34.4 สถานภาพสมรส ร้อยละ 57.6 การศึกษา จบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 43.1 ในด้านสถานะการจ้างงานของแรงงานข้ามชาติ ร้อยละ 92.0 มีงานทำ อาชีพสามอันดับแรก ได้แก่ ก่อสร้าง ผู้ช่วยร้านค้า และอาชีพอิสระ คิดเป็น ร้อยละ 55.4 ร้อยละ 6.8 และ ร้อยละ 5.8 ตามลำดับ รายได้หลักของแรงงานข้ามชาติอยู่ที่ 10,000-15,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 37.5 สถานะการเงินต้องใช้จ่ายอย่างประหยัดและอดออม ร้อยละ 67.3 ข้อมูลสุขภาพตนเองดีมาก ร้อยละ 48.0 ปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพจิตน้อยกว่า 5 วัน ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.8 และ 79.0 ข้อมูลประกันสุขภาพของตนเอง พบว่าส่วนใหญ่ทราบข้อมูลประกันสุขภาพของตนเอง ร้อยละ 64.0 และไม่ทราบข้อมูลบัตรประกันสุขภาพของตนเอง ร้อยละ 27.0 สำหรับคนที่มีบัตรประกันสุขภาพส่วนใหญ่ใช้บัตรประกันสังคม ร้อยละ 42.6 และใช้ประกันสุขภาพกับบริษัทเอกชน ร้อยละ 16.5 เมื่อจำเป็นต้องพบแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อรักษาการเจ็บป่วยมีความพึงพอใจต่อบริการที่ได้รับบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.5 สำหรับข้อมูลการเข้ารับตรวจสุขภาพฟัน ส่วนใหญ่ไม่เคยไปพบทันตแพทย์ ร้อยละ 63.4 และพบทันตแพทย์เพื่อตรวจสุขภาพฟันภายใน 1 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 11.6 และใน 30 วันที่ผ่านมาเมื่อเจ็บป่วยจะรับประทานยาแก้ปวด 1-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.6 และอีกร้อยละ 57.6 ไม่เคยรับประทานยาแก้ปวด ลดไข้

คำสำคัญ : การรับรู้สถานะทางสุขภาพ, การเข้าถึงบริการสุขภาพ, ความพึงพอใจ, การรับบริการสุขภาพ, แรงงานข้ามชาติ

Abstract

This study aims to study awareness of health status, access to services, and satisfaction with Receive health services for migrant workers in Phuket and Ranong provinces to provide information on the development of health services for migrant workers appropriately. The researcher selected a specific sample of migrant workers aged 18 years and above in Phuket and Ranong provinces who can communicate and understand

Thai language, listen or read their own language and volunteered to participate in the project. This study had 413 migrant workers participating in the project by collecting data between January-May 2024 using inquiries consisting of 2 sections, namely general information and a questionnaire about health status awareness. Access to health services and satisfaction in receiving health services.

The study found that the majority of migrant workers were 50.1 percent male. Both sexes had the highest proportion in the age group of 25-34. 30.5 percent were Myanmar citizenship. 100 percent. Most migrant workers lived in Thailand between 1-3 years, 34.4 percent, marital status, 57.6 percent, junior high school graduation, 43.1 percent. In terms of employment status of migrant workers, 92.0 percent had jobs. The top three occupations were in the construction sector, shop assistants and freelance occupations, accounting for 55.4 percent, 6.8 percent and 5.8 percent, respectively, the main income of migrant workers is 10,000-15,000 baht per month, accounting for 37.5 percent. Financial institutions have to spend frugally and save, 67.3 percent, self-health information is very good, 48.0 percent, physical and mental health problems less than 5 days, mostly 82.8 percent and 79.0, their own health insurance information found that most of them know their own health insurance information, 64.0 percent and do not know their own health insurance card, 27.0 percent. For people with health insurance cards, most use social security cards, 42.6 percent and use health insurance with private companies, 16.5 percent. When it is necessary to see a doctor, nurse or public health workers for the treatment of illness, there is satisfaction with the service received, sometimes accounting for 22.5 percent. For information on dental check-ups, most of them have never seen a dentist, 63.4 percent, and see a dentist for a dental check-up within 1 year, accounting for 11.6 percent, and in the past 30 days, when I get sick, I will take painkillers 1-3 times, accounting for 20.6 percent, and 57.6 percent, never take painkillers and reduce fever.

Keywords : Awareness of health status, access to health service, satisfaction, receiving health services, migrant workers

หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศไทย เป็นสาเหตุหลักของความต้องการแรงงานที่สูงขึ้น เนื่องจากประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ทั้งยังเป็นประเทศกำลังพัฒนาประเทศแรกในโลกที่เป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2564 และคาดว่าในปี พ.ศ. 2583 ประเทศไทยจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด คือร้อยละ 31.4 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศเป็นผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันก็มีอัตราการเกิดในระดับต่ำ ส่งผลให้ต้องมีการนำเข้าแรงงานข้ามชาติเพิ่มมากขึ้น⁽¹⁾ จากข้อมูลสถานการณ์แรงงานข้ามชาติในประเทศไทย ณ เดือน มกราคม 2567 ของกรมจัดหางาน แรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักรมีจำนวนทั้งสิ้น 3,415,774 คน โดยแบ่งตามเขตพื้นที่ปริมาตร จำนวน 984,452 คน ภาคกลาง จำนวน 79,963 คน ภาคเหนือ 308,604 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 71,655 คน ภาคใต้ จำนวน 451,073 คน ซึ่งภาคใต้เป็นภาคที่มีแรงงานอาศัยอยู่มากที่สุดเป็นอันดับสี่ รองลงมาจากปริมาตร ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับโดย 5 อันดับจังหวัดที่มีแรงงานข้ามชาติอาศัยอยู่มากที่สุดได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแรงงานอาศัยอยู่ 111,354 คน รองลงมาเป็นจังหวัดภูเก็ต 103,072 คน จังหวัดสงขลา 54,038 จังหวัดชุมพร 50,329 คน และจังหวัดระนอง 37,998 คน⁽²⁾

ปัจจุบันแหล่งงบประมาณการจัดบริการสาธารณสุขสำหรับแรงงานข้ามชาติมาจาก 2 แหล่ง คือ 1) งบประมาณกองทุนประกันสุขภาพแรงงานข้ามชาติภายใต้ระบบประกันสุขภาพสำหรับแรงงานข้ามชาติ บริหารจัดการโดย 2 หน่วยงานหลัก คือ กองเศรษฐกิจสุขภาพและหลักประกันสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ที่ดำเนินนโยบายระบบหลักประกันสุขภาพสำหรับประชากรต่างด้าวภายใต้ระบบประกันสุขภาพ และ 2) งบประมาณภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข โดยส่วนใหญ่เป็นงบประมาณเพื่อใช้บริหารจัดการด้านการบริการสุขภาพต่าง ๆ ประชากรต่างด้าวจำนวนมากที่ยังไม่มีบัตรประกันสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ ปัญหาแรงงานข้ามชาติที่ไม่มีหลักประกันสุขภาพ เมื่อเจ็บป่วยต้องเข้ารับการรักษายาบาล ไม่สามารถจ่ายเงินค่ารักษาได้ จำเป็นต้องจ่ายค่ารักษายาบาลเอง หรืออาจจะไม่สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้านการรักษาทั้งหมดได้ ซึ่งทำให้หน่วยบริการสุขภาพของรัฐต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษายาบาลที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้จากแรงงานข้ามชาติ⁽³⁾ ซึ่งค่าใช้จ่ายบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติต่อปี เฉลี่ยร้อยละ 79.0 เป็นค่าใช้จ่ายบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติ 4 สัญชาติ (กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม) และค่าใช้จ่ายบริการสุขภาพที่เรียกเก็บไม่ได้ในกลุ่มแรงงานทั้ง 4 สัญชาติ มีสัดส่วนราวครึ่งหนึ่ง (เฉลี่ยต่อปี ร้อยละ 53.0)

จังหวัดที่มีค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เรียกเก็บไม่ได้ของแรงงานข้ามชาติเรียงจากมากไปหาน้อย ปีงบประมาณ 2559 สูงที่สุดใน 5 ลำดับแรก ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดตาก จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดระนอง และจังหวัดภูเก็ต โดยส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตจากรายงานสถานการณ์ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของแรงงานข้ามชาติทั่วประเทศ ปีงบประมาณ 2559 พบว่าข้อมูลการเงินของหน่วยบริการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป ภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เรียกเก็บไม่ได้ของแรงงานข้ามชาติมากกว่าโรงพยาบาลชุมชน กล่าวคือ ในปีงบประมาณ 2559 โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป ภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เรียกเก็บไม่ได้ของแรงงานข้ามชาติ 1,388,039,160 บาท ขณะที่โรงพยาบาลชุมชนรับภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เรียกเก็บไม่ได้ของแรงงานข้ามชาติ 497,011,031 บาท ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการแบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เรียกเก็บไม่ได้ของแรงงานข้ามชาติได้แก่ภาระการให้บริการสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพิ่มขึ้น รวมทั้งภาระทางการเงินของโรงพยาบาล กล่าวคือ มีโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 867 แห่ง ใน 76 จังหวัด มีวิกฤตทางการเงินระดับ 7 จำนวน 119 แห่ง ใน 43 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 13.7 คือ คิดลบ 2,198,844,822 บาท ซึ่งเกิดจากการแบ่งทรัพยากรด้านสาธารณสุขของ

คนไทยไปดูแลแรงงานข้ามชาติ และหากไม่มีการดูแลด้านสุขภาพของแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยอาจเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ⁽⁴⁾

ภาคใต้ของประเทศไทยเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาอยู่อย่างหนาแน่น ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษารั้งนี้จึงอยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยทำการศึกษาในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง สภาพปัญหาและข้อจำกัดของแรงงานข้ามชาติในเรื่องการสื่อสาร การขาดข้อมูลด้านสุขภาพ ไม่สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่ไม่มีหลักประกันสุขภาพเมื่อเจ็บป่วยต้องเข้ารับการรักษาพยาบาล ไม่สามารถจ่ายเงินค่ารักษาได้ ทำให้หน่วยบริการสุขภาพของรัฐต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้จากแรงงานข้ามชาติ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการและความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดบริการสาธารณสุขแก่แรงงานข้ามชาติได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการและความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และนำข้อมูลที่ได้มาบันทึกในโปรแกรม Microsoft Excel ระยะเวลาดำเนินงาน มกราคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2567

ประชากรที่ศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แรงงานข้ามชาติที่ทำงานในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง

ขนาดตัวอย่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรคำนวณตัวอย่างของคอคแรน (Cochran)⁽⁵⁾ $n = Z^2 P(1-P)/d^2$ ในอัตราส่วนสูงสุด 0.5 โดย $P=0.05$ และ $d=0.05$ ดังนั้นจำนวนต่ำที่สุดของกลุ่มตัวอย่างจะเป็น 384 คน และป้องกันการสูญเสียของข้อมูล 5 เปอร์เซ็นต์สำหรับข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์หรือมีการคลาดเคลื่อนของข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้จึงเป็นแรงงานข้ามชาติอย่างน้อย 403 คน

กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) โดยให้ตัวแทนแรงงานข้ามชาติเป็นผู้สุ่มแรงงานข้ามชาติที่มีสัญชาติเมียนมา กัมพูชา และลาวที่ทำงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง เพื่อเข้าโครงการวิจัยโดยการตอบแบบสอบถาม จำนวน 413 คน โดยมีเกณฑ์คัดเข้า (Inclusion criteria) ดังนี้ เป็นแรงงานข้ามชาติที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีสัญชาติเมียนมา กัมพูชา หรือลาว มีอายุตั้งแต่

18 ปีขึ้นไป ณ วันที่เข้าร่วมการศึกษา สามารถสื่อสารได้ตามปกติและสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย ส่วนเกณฑ์ในการคัดออก (Exclusion criteria) คือ แรงงานข้ามชาติที่ไม่สะดวกเข้าร่วมโครงการตลอดระยะเวลาที่จัดกิจกรรมและไม่ตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประสานงานติดต่อเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต/จังหวัดระนอง มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาสาสมัครแรงงานข้ามชาติ ในการเก็บข้อมูลดังกล่าวจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกแรงงานข้ามชาติในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง เพื่อเก็บข้อมูลแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้

แบบสอบถามส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สัญชาติ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในจังหวัดปัจจุบัน สถานภาพสมรส การศึกษา สถานะการทำงาน อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานะทางการเงิน

แบบสอบถามส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพ และความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพ

จำนวน 14 ข้อ

4. ดำเนินการเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้น โดยแรงงานข้ามชาติทุกคนจะต้องได้รับการชี้แจงรายละเอียดของโครงการวิจัยก่อน และลงนามในเอกสารให้ความยินยอมเพื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

5. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล โดยจะสรุปผลเป็นข้อมูลในภาพรวม ไม่มีการระบุถึงตัวตนของแรงงานข้ามชาติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในรูปแบบกระดาษ แบบสอบถามให้อาสาสมัครแรงงานข้ามชาติที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง และรอเก็บแบบสอบถามกลับคืนและตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาบันทึกในโปรแกรม Microsoft Excel

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ประกอบไปด้วยข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพและความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพ แบบสอบถามในโครงการวิจัยนี้ได้รับการตรวจประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ป้องกันแขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว และด้านระบาดวิทยา จากกรมควบคุมโรค โดยมีนักวิชาการสาธารณสุขจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต เป็นผู้ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับแรงงานข้ามชาติในพื้นที่ และทำการตรวจสอบคุณภาพ

ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC)⁽⁶⁾ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.88 (ซึ่งค่ายอมรับได้ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป) แบบสอบถามมีทั้งภาษาไทยและภาษาเมียนมา เพื่อให้ประสิทธิภาพของข้อมูลที่ได้ไม่คลาดเคลื่อนในเรื่องของการสื่อสารและตีความเนื้อหา กรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถอ่านได้ทั้ง 2 ภาษา ผู้วิจัยมีล่ามแปลภาษาเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้าใจ และสามารถทำแบบสอบถามได้ ทั้งนี้แบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สัญชาติ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในจังหวัดปัจจุบัน สถานภาพสมรส การศึกษา สถานะการทำงาน อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานะทางการเงิน และแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพและความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพ จำนวน 14 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต เอกสารรับรองเลขที่ :

VPH REC 029/2021 และคณะกรรมการ
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดระนอง เลขที่โครงการวิจัย: COA_PHRN.
005/2567

โดยผลการวิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวม
และนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาในการวิจัย
ครั้งนี้เท่านั้น กลุ่มตัวอย่างสามารถขอยุติการเข้าร่วม
การวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ
ต่อกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดี
ให้ความร่วมมือในการวิจัย ผู้วิจัยจะให้
กลุ่มตัวอย่างลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย
โดยผู้ที่เข้าถึงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้วิจัย
และผู้ช่วยวิจัยอีก 4 คนเท่านั้น เมื่อดำเนินโครงการ
เสร็จสิ้นข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลายทิ้งทันที

ผลการศึกษา

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามแรงงาน
ข้ามชาติในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง
จำนวน 413 คน โดยนำข้อมูลทั่วไปของ
กลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้
สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพ
และความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพ
มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากร ตัวอย่าง

รวบรวมข้อมูลจาก 2 จังหวัด ได้แก่ ภูเก็ต
และระนอง ในช่วงเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม
2567 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน
ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้
สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพ

และความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพ

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของ
แรงงานข้ามชาติจำนวน 413 คน พบว่า แรงงาน
ข้ามชาติที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศ
ชายร้อยละ 50.1 ทั้งสองเพศมีส่วนมากที่สุด
คือกลุ่มอายุ 25-34 ปี โดยกลุ่มอายุหลัก
คือ 25-34 ปี, 35-44 ปี และ 18-24 ปีโดยมี
ร้อยละ 30.5, ร้อยละ 31.0 และ ร้อยละ 22.0
ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามมีสัญชาติเมียนมา
ร้อยละ 100.0 แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่
อาศัยอยู่ในประเทศไทยระหว่าง 1-3 ปี ร้อยละ
34.4 รองลงมาคือระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ
26.4 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 57.6
รองลงมาคือสถานภาพโสด ร้อยละ 34.4
การศึกษาจบมัธยมศึกษาตอนต้นและ
ประถมศึกษา โดยมีร้อยละ 43.1 และ 32.9
ตามลำดับ สถานะการจ้างงานของแรงงานข้ามชาติ
มีงานทำ ร้อยละ 92.0 อาชีพสามอันดับแรก
ได้แก่ ก่อสร้าง ผู้ช่วยร้านค้า และอาชีพอิสระ
คิดเป็นร้อยละ 55.4, ร้อยละ 6.8 และ ร้อยละ 5.8
ตามลำดับ รายได้หลักของแรงงานข้ามชาติ
อยู่ที่ 10,000-15,000 บาทต่อเดือน รองลงมาคือ
ไม่ถึง 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 29.5 สถานะ
การเงินต้องใช้จ่ายอย่างประหยัดและอดออม
ร้อยละ 67.3 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	N = 413
เพศ	
ชาย	207 (50.1%)
หญิง	191 (46.2%)
ไม่ระบุ	15 (3.7%)
อายุ	
18-24 ปี	91 (22.0%)
25-34 ปี	126 (30.5%)
35-44 ปี	128 (31.0%)
45-54 ปี	60 (14.5%)
55-64 ปี	8 (2.0%)
65 ปีขึ้นไป	0
สัญชาติ	
เมียนมา	413 (100%)
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดปัจจุบัน	
น้อยกว่า 1 ปี	39 (9.4%)
1-3 ปี	142 (34.4%)
4-6 ปี	75 (18.2%)
7-9 ปี	37 (9.0%)
มากกว่า 10 ปี	109 (26.4%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	1 (0.2%)
ไม่ตอบ	10 (2.4%)
สถานภาพสมรส	
โสด	42 (34.4%)
สมรส	238 (57.6%)
หม้าย	3 (0.7%)
หย่าร้าง	8 (2.0%)
อยู่ร่วมกันโดยไม่สมรส	21 (5.1%)
ไม่ตอบ	1 (0.2%)

ข้อมูล	N = 413
การศึกษา	
ไม่ได้รับการศึกษา	33 (8.0%)
ประถมศึกษา	136 (32.9%)
มัธยมศึกษาตอนต้น	178 (43.1%)
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	48 (11.6%)
ปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	6 (1.5%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	2 (0.5%)
ไม่ตอบ	10 (2.4%)
สถานะการทำงาน	
กำลังทำงาน	380 (92.0%)
ว่างงาน	33 (8.0%)
อาชีพ	
ชาวนา	3 (0.7%)
แม่บ้าน	23 (5.7%)
โรงแรม	15 (3.6%)
พนักงานโรงงาน	2 (0.5%)
ว่างงาน	8 (1.9%)
เกษตรกรรม	5 (1.2%)
ก่อสร้าง	229 (55.5%)
ผู้ช่วยร้าน	28 (6.8%)
ชาวประมง	5 (1.2%)
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	1 (0.2%)
พี่เลี้ยงเด็ก	1 (0.2%)
อิสระ	24 (5.8%)
รับซื้อขยะ	1 (0.2%)
พนักงานร้านอาหาร	13 (3.2%)
พนักงานล้างรถ	16 (3.9%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	38 (9.2%)
ไม่ตอบ	1 (0.2%)

ข้อมูล	N = 413
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	
น้อยกว่า 10,000 บาท	122 (29.5%)
10,000-15,000 บาท	155 (37.5%)
มากกว่า 15,000 บาท	10 (2.4%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	11 (2.6%)
ไม่ตอบ	115 (28%)
สถานะทางการเงิน	
ไม่พอใช้และต้องกู้หนี้ยืมสินเพื่อการใช้จ่าย	46 (11.1%)
ต้องใช้จ่ายอย่างประหยัดและอดออม	278 (67.3%)
มีเงินใช้อย่างเพียงพอโดยไม่ต้องประหยัดมี	33 (8.0%)
มีเงินใช้จ่ายสบายและมีเงินเหลือเก็บ	32 (7.8%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	9 (2.2%)
ไม่ตอบ	15 (3.6%)

จากการสำรวจ พบว่า ภาวะสุขภาพ และปัญหาที่เกี่ยวข้องของแรงงานข้ามชาติ จำนวน 413 ราย โดยการประเมินภาวะสุขภาพ ด้วยตนเอง ข้อมูลสุขภาพตนเองดีมาก ร้อยละ 48.0 รองลงมาดีเยี่ยมและไม่ค่อยดี ร้อยละ 27.0 และ 21.0 ตามลำดับ ทั้งปัญหา สุขภาพกายและสุขภาพจิตน้อยกว่า 5 วัน ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.8 และ 79.0 ข้อมูลประกัน สุขภาพของตนเอง พบว่าส่วนใหญ่ทราบ ข้อมูลประกันสุขภาพของตนเอง ร้อยละ 64.0 และไม่ทราบข้อมูลว่าบัตรประกันสุขภาพ ของตนเอง ร้อยละ 27.0 สำหรับคนที่มีบัตร ประกันสุขภาพส่วนใหญ่ใช้บัตรประกันสังคม ร้อยละ 42.6 และใช้ประกันสุขภาพกับ บริษัทเอกชน ร้อยละ 16.5 เมื่อจำเป็นต้อง พบแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อรักษาการเจ็บป่วย ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 73.1 ตรวจสุขภาพ ประจำปี ทุกปี คิดเป็นร้อยละ 47.7

และใน 12 เดือนที่ผ่านมาเมื่อจำเป็นต้อง พบแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อรักษาการเจ็บป่วยกรณีไม่ฉุกเฉินและ กรณีฉุกเฉิน คิดเป็นร้อยละ 79.4 และ 84.3 ตามลำดับ อีกทั้งกรณีรักษาอาการเจ็บได้รับ คำอธิบายถึงวิธีการดูแลสุขภาพ ส่วนใหญ่ ไม่เคยไปพบแพทย์ ร้อยละ 67.6 และคนที่ ไปพบแพทย์ได้รับคำอธิบายบางครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 17.2 มีความพึงพอใจต่อบริการที่ได้รับ บางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.5 และร้อยละ 38.5 ที่ไม่เคยเจ็บป่วยต้องไปพบแพทย์ สำหรับข้อมูล การเข้ารับตรวจสุขภาพฟัน ส่วนใหญ่ไม่เคยไป พบทันตแพทย์ ร้อยละ 63.4 และพบทันตแพทย์ เพื่อตรวจสุขภาพฟันภายใน 1 ปีที่ผ่านมา คิดเป็น ร้อยละ 11.6 และใน 30 วันที่ผ่านมาเมื่อเจ็บป่วย จะรับประทานยาแก้ปวด 1-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.6 และอีกร้อยละ 57.6 ไม่เคยรับประทานยา แก้ปวด อดใช้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การรับรู้สถานะสุขภาพการเข้าถึงบริการสุขภาพและความพึงพอใจในการรับ
บริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติ

ข้อมูล	N = 413
ขณะนี้ท่านรู้สึกว่าคุณภาพตนเองเป็นอย่างไร	
ดีเยี่ยม	110 (27.0%)
ดีมาก	197 (48.0%)
ไม่ค่อยดี	88 (21.0%)
พอใช้	14 (3.4%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	2 (0.3%)
ไม่ตอบ	2 (0.3%)
ใน 30 วัน ที่ผ่านมาท่านมีปัญหาสุขภาพทางกาย จำนวนกี่วัน	
น้อยกว่า 5 วัน	342 (82.9%)
มากกว่า 5-10 วัน	2 (0.5%)
มากกว่า 10-20 วัน	1 (0.2%)
มากกว่า 20-30 วัน	1 (0.2%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	22 (5.3%)
ไม่ตอบ	45 (10.9%)
ใน 30 วัน ที่ผ่านมา ท่านมีปัญหาสุขภาพทางจิตใจ จำนวนกี่วัน	
0-5 วัน	326 (79.0%)
5-10 วัน	4 (1.0%)
มากกว่า 10 วัน	2 (0.5%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	46 (11.0%)
ไม่ตอบ	35 (8.5%)
ท่านทราบหรือไม่ว่าตนเองมีประกันสุขภาพ	
ทราบ	264 (64.0%)
ไม่ทราบ (ข้ามไปคำถามข้อถัดไป)	112 (27.0%)
ไม่แน่ใจ	31 (7.5%)
ไม่ตอบ (ข้ามไปคำถามข้อถัดไป)	6 (1.5%)

ข้อมูล	N = 413
ระบบประกันสุขภาพที่ท่านมีในปัจจุบันคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ประกันสังคม	176 (42.6%)
ประกันสุขภาพกับบริษัทเอกชน	68 (16.5%)
บัตรชมพู	1 (0.2%)
อื่นๆ	11 (2.7%)
ไม่มี	1 (0.2%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	5 (1.2%)
ไม่ตอบ	151 (36.6%)
ใน 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อจำเป็นต้องพบแพทย์ พยาบาล หรือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อรักษาการเจ็บป่วยแต่ท่านไม่ไป เพราะมี ปัญหาด้านการเงินและค่าใช้จ่าย ใช่หรือไม่	
ใช่	59 (14.3%)
ไม่ใช่	302 (73.1%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	15 (3.6%)
ไม่ตอบ	37 (9.0%)
ท่านไปตรวจสุขภาพกับแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยท่านไม่เจ็บป่วยครั้งสุดท้ายเมื่อใด (รวมถึงตรวจสุขภาพ เพื่อต่ออายุใบอนุญาตทำงาน)	
ภายใน 1 ปีที่ผ่านมา (0-12 เดือน)	197 (47.7%)
มากกว่า 1-2 ปี	113 (27.4%)
มากกว่า 2-5 ปี	13 (3.1%)
มากกว่า 5 ปี	9 (2.2%)
ไม่เคยตรวจสุขภาพตามปกติ	35 (8.5%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	39 (9.4%)
ไม่ตอบ	7 (1.7%)

ข้อมูล	N = 413
ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านไปพบแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย ซึ่งไม่รวมกรณีฉุกเฉินกี่ครั้ง	
ไม่เคยรักษา	328 (79.4%)
1-5 ครั้ง	23 (5.6%)
มากกว่า 5 ครั้ง	1 (0.2%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	0 (0%)
ไม่ตอบ	61 (14.8%)
ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านไปพบแพทย์ พยาบาล หรือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย กรณีฉุกเฉินกี่ครั้ง	
ไม่เคยไปพบแพทย์	348 (84.2%)
1-3 ครั้ง	9 (2.2%)
มากกว่า 5 ครั้ง	2 (0.5%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	11 (2.7%)
ไม่ตอบ	43 (10.4%)
10 ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านไปพบแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย ท่านได้รับคำอธิบายถึงวิธีการดูแลรักษาสุขภาพหรือไม่ (ไม่รวมการอธิบายวิธีใช้ยา)	
ไม่เคยไปพบแพทย์	279 (67.5%)
ได้รับคำอธิบาย	4 (1.0%)
ได้รับคำอธิบายบางครั้ง	71 (17.1%)
ไม่เคยได้รับคำอธิบาย	9 (2.2%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	38 (9.2%)
ไม่ตอบ	12 (3.0%)

ข้อมูล	N = 413
ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านไปพบแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย หรือบริการอื่น ๆ ท่านรู้สึกพอใจต่อบริการที่ได้รับหรือไม่	
ไม่เคยเจ็บป่วยจนต้องไปพบแพทย์	159 (38.5%)
พึงพอใจทุกครั้ง	79 (19.1%)
พึงพอใจบางครั้ง	93 (22.5%)
ไม่เคยพอใจเลย	4 (1.0%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	58 (14.0%)
ไม่ตอบ	20 (4.9%)
ท่านได้ไปพบแพทย์ เพื่อตรวจสอบสภาพพื้นที่ไม่ใช้การรักษาพื้นครั้งสุดท้ายเมื่อใด	
ไม่เคยไปพบทันตแพทย์	262 (63.4%)
ภายใน 1 ปี ที่ผ่านมา (0-12เดือน)	48 (11.6%)
มากกว่า 1-2 ปี	35 (8.5%)
มากกว่า 2-5 ปี	11 (2.7%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	51 (12.3%)
ไม่ตอบ	6 (1.5%)
ใน 30 วัน ที่ผ่านมามีท่านได้รับประทานยาแก้ปวด ลดไข้ เช่น พาราเซตามอล แอสไพริน หรือยาประเภทบรูเฟน ซึ่งใช้รักษาโรคปวดเข่า ปวดข้อ ก็ครั้ง	
ไม่เคยรับประทานยา	238 (57.6%)
1-3 ครั้ง	85 (20.6%)
4-6 ครั้ง	25 (6.0%)
7-9 ครั้ง	5 (1.2%)
มากกว่า 10 ครั้ง	7 (1.7%)
ไม่รู้/ไม่แน่ใจ	11 (2.7%)
ไม่ตอบ	42 (10.2%)

สรุปและอภิปราย

จากการศึกษาการรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพและความพึงพอใจ ในการรับบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติ ในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง พบว่า แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่มีข้อมูลสุขภาพตนเอง อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 48.0 จากข้อคำถาม ท่านทราบหรือไม่ว่าตนเองมีประกันสุขภาพ ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลประกันสุขภาพของตนเอง ร้อยละ 64.0 และแรงงานข้ามชาติไม่ทราบ ข้อมูลบัตรประกันสุขภาพของตนเอง ร้อยละ 27.0 ซึ่งแรงงานข้ามชาติควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ บัตรประกันสุขภาพของตนเองรวมทั้งสิทธิประโยชน์ ของบัตรประกันสุขภาพที่มีอยู่ และสำหรับ แรงงานข้ามชาติที่มีบัตรประกันสุขภาพส่วนใหญ่ มีบัตรประกันสังคม ร้อยละ 42.6 บัตรประกันสุขภาพ กับบริษัทเอกชน ร้อยละ 16.5 อีกทั้งแรงงานข้ามชาติ ที่ไปพบแพทย์มีความพึงพอใจต่อการบริการที่ได้รับ บางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.5 ซึ่งการรับรู้สถานะ ทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพและความ พึงพอใจในการรับบริการสุขภาพของ แรงงานข้ามชาติสอดคล้องกับการศึกษา ของจิรวรรณ รัตจักร⁽⁷⁾ ที่พบว่า แรงงานข้ามชาติ มีสิทธิการรักษาสิทธิประกันสุขภาพหรือประกันสังคม และทราบว่าตนเองมีสิทธิประโยชน์ในบัตร ประกันสุขภาพที่มี อีกทั้งในการให้บริการ เช่น การต้อนรับ อธิบายค่ายาไม่ถี่ การดูแล เอาใจใส่ อยู่ ในระดับปานกลาง

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เห็นได้ว่าแรงงานข้ามชาติรับรู้สถานะทางสุขภาพ ของตนเอง ส่วนใหญ่มีบัตรประกันสุขภาพ และมีแรงงานข้ามชาติที่ไม่ทราบข้อมูลบัตรประกัน สุขภาพของตนเอง อีกทั้งแรงงานต่างชาตินี้เคย เข้ารับบริการทางด้านสาธารณสุขมีความพึงพอใจ บางครั้ง ดังนั้น หากต้องการลดภาระค่าใช้จ่าย ในการรักษาพยาบาลให้แรงงานข้ามชาติ ต้องมี การส่งเสริมให้แรงงานข้ามชาติมีความรู้เกี่ยวกับ บัตรประกันสุขภาพเพื่อให้เกิดทางเลือกในการซื้อ บัตรประกันสุขภาพที่เหมาะสม และส่งเสริม ให้แรงงานข้ามชาติมีความเข้าใจในสิทธิประโยชน์ ของบัตรประกันสุขภาพของตนเอง สนับสนุน ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพ ที่เหมาะสม และปรับปรุงระบบการให้บริการ ด้านสาธารณสุขในกลุ่มแรงงานข้ามชาติให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งปัญหาในเรื่องความพึงพอใจในการให้บริการ อาจจะมีส่วนมาจากการสื่อสารทางด้านภาษา ที่ไม่เข้าใจ ดังนั้นสถานบริการสุขภาพของรัฐควรมี มาตรการส่งเสริม สนับสนุน สื่อ ภาษาต่าง ๆ การจัดจ้างล่ามแปลภาษาพม่า หรือมีศูนย์บริการ ปฏิกริษา (ศูนย์ฟังได้ หรือ ONE STOP SERVICE) สำหรับให้บริการแก่ แรงงานข้ามชาติให้เพียงพอ

ปัญหา และอุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน

1. แรงงานข้ามชาติมีเวลาจำกัดในการ เก็บข้อมูล เนื่องจากแรงงานข้ามชาติต้องรีบ กลับไปทำงานซึ่งอาจทำให้กระทบต่อการทำงาน

2. ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบกับแรงงานข้ามชาติอีกครั้ง เพื่อทวนคำตอบว่าต้องการที่จะตอบหรือไม่รู้/ไม่แน่ใจ

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติ และนำมาใช้เป็นแนวทางการวางแผนการจัดระบบบริการสุขภาพ ให้แรงงานข้ามชาติเข้าถึงบริการสุขภาพได้มากขึ้น

2. นายจ้างหรือผู้ประกอบการ ควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการและสิทธิประโยชน์จากการทำประกันสุขภาพ เพื่อให้แรงงานข้ามชาติมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของบัตรประกันสุขภาพรูปแบบต่าง ๆ

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

วรารักษ์ ใจคุ้มเก่า, สุมณี วัชรสินธุ์, สุทัศน์ โชตนะพันธ์, วนิดา สังยาหยยา, แสนสุข เจริญกุล. การรับรู้สถานะทางสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพและความพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติ ในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง. วารสารสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง. 2568;10(1):199-216.

Suggested citation for this article

Jaikumkao W, Watcharasin S, Chottanapund S, Sangyaya W, Charoenkun S. Awareness of health status access to health service and satisfaction in receiving health services of migrant workers in Phuket and Ranong. Institute for Urban Disease Control and Prevention Journal. 2025;10(1):199-216.

เอกสารอ้างอิง

1. สมัชชาสุขภาพ [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: สมัชชาสุขภาพ; c2023. มติสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นว่าด้วย การเข้าถึงสิทธิด้านสุขภาพกลุ่มแรงงานข้ามชาติ; 2565 [เข้าถึงเมื่อ 15 ต.ค. 2567]; [ประมาณ 1 น.]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.samatcha.org/site/issues/a2b58e70-a5af-4c88-be49-2214377c9733/detail>

2. กรมการจัดหางาน, สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. สวัสดิ์ปีใหม่ 2567 สถิติจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร 2567. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานพัฒนาระบบควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว; 2567.
3. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส) [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส); c2020. รูปแบบระบบบริการที่เป็นมิตรสำหรับคนต่างด้าวในประเทศไทย : งบประมาณการจัดบริการสุขภาพสำหรับคนต่างด้าว; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 16 ต.ค. 2567]. [ประมาณ 1 น.]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.hsri.or.th/media-issue/488>
4. ศุภราภรณ์ ธรรมชาติ, ปาณบดี เอกะจัมปะกะ, พูลสิน ศรีประยูร. สถานการณ์ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประชากรต่างด้าวทั่วประเทศ (ยกเว้น กทม.) ปีงบประมาณ 2559. นนทบุรี: สถานการณ์ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของ กลุ่มภารกิจด้านติดตามและประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ; 2560.
5. Cochran WG. Sampling Techniques. 3rd ed, New York: John Wiley and Sons; 1977.
6. สุทิน ชนะบุญ. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยด้านสุขภาพเบื้องต้น. ขอนแก่น: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ขอนแก่น; 2564.
7. จิรวรรณ รัตจักร. การเข้าถึงบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติของอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช [ปริญญานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2562.